

รายงานโครงการวิจัยเรื่องทักษะการเขียนภาษาไทยของนักเรียนโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต

ระดับประถมศึกษา 1-3

โดย รองศาสตราจารย์ ดร.รุจา ผลสวัสดิ์

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

2551

1. ที่มาและหลักการของโครงการวิจัย

โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต มีการจัดการเรียนการสอนแบบทวิภาษาโดยมีการใช้ภาษาอังกฤษ เป็นสื่อการสอนในสาระวิชาต่างๆ ยกเว้น สาระวิชาภาษาไทยและสังคมศึกษาในส่วนที่เป็นของประเทศไทย จึง ทำให้มีประเด็นที่เป็นข้อสงสัยว่านักเรียนที่มีการเรียนการสอนผ่านสื่อภาษาอังกฤษประมาณ 80% ของเวลาเรียน และมีช่วงเวลาประมาณ 20% เป็นการเรียนรู้โดยใช้ภาษาไทยเป็นสื่อ นักเรียนเหล่านี้โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับ ประถมศึกษา 1-3 หรือช่วงชั้นที่ 1 จะมีทักษะการใช้ภาษาแม่หรือภาษาไทยในขั้นนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและ ระดับที่เทียบเคียงกับนักเรียนไทยที่เรียนในระบบโรงเรียนไทยได้มากน้อยเพียงใด จากประเด็นดังกล่าว คณะ ศึกษาศาสตร์จึงเห็นว่ามีความสำคัญที่จะต้องศึกษาทักษะการใช้ภาษาไทยของนักเรียนในระดับประถมต้นที่ โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต เพื่อที่จะได้เป็นข้อมูลประกอบในการตัดสินใจของผู้บริหารวิชาการของ โรงเรียนว่าควรดำเนินการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ได้อย่างไร

2. วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

2.1 เพื่อวิเคราะห์ทักษะการใช้ภาษาไทยในระดับโครงสร้างประโยคว่านักเรียนในระดับประถมศึกษา ตอนต้นที่โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต มีการใช้โครงสร้างของประโยคได้ในระดับใด

2.2 เพื่อวิเคราะห์ความสามารถในการเรียบเรียงเนื้อความในระดับย่อหน้าว่านักเรียนในระดับประถมศึกษา ตอนต้นที่โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต สามารถเรียบเรียงเนื้อความในระดับย่อหน้าได้ในระดับใด

3. ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 กลุ่มวิจัย

นักเรียนระดับประถมศึกษา 1-3 ทั้งหมดจำนวน 124 คน

ป1.ก. 23 คน เป็นชาย 16 คน หญิง 7 คน

ป1.ข. 22 คน เป็นชาย 6 คน หญิง 16 คน

ป2.ก. 22 คน เป็นชาย 14 คน หญิง 8 คน

ป2.ข. 21 คน เป็นชาย 12 คน หญิง 9 คน

ป3.ก. 18 คน เป็นชาย 10 คน หญิง 8 คน

ป3.ข. 18 คน เป็นชาย 13 คน หญิง 5 คน

3.2 วิธีวิจัย

ใช้การวิเคราะห์รูปแบบโครงสร้างประโยคและการเรียงเรียงเนื้อหาในระดับย่อหน้าจากงานเขียนเรียงความภาษาไทยในหัวข้อ “อนาคตที่ข้าพเจ้าอยากเป็น”

4. การเก็บข้อมูล

ครูประจำชั้นของทุกชั้นให้คำสั่งนักเรียนเขียนเรียงความในหัวข้อ “อนาคตที่ข้าพเจ้าอยากเป็น” ในชั่วโมงเรียนระยะเวลา 50 นาที และเก็บงานเรียงความมาส่งผู้วิจัยของคณะศึกษาศาสตร์

5. ผลของการวิจัย

5.1 ผลของการวิเคราะห์งานเรียงความในระดับโครงสร้างประโยค

ป1.ก. 23 คน เป็นชาย 16 คน หญิง 7 คน

ผลการวิจัย : นักเรียนจำนวน 13 คน มีการใช้ประโยคที่มีการแสดงเหตุผลด้วยคำเชื่อมประโยค “เพราะ” (N=13/23)

ป1.ข. 22 คน เป็นชาย 6 คน หญิง 16 คน

ผลการวิจัย : นักเรียนจำนวน 9 คน มีการใช้ประโยคที่มีการแสดงเหตุผลด้วยคำเชื่อมประโยค “เพราะ” และจำนวน 10 คน ใช้คำว่า “เพราะว่า” (N=19/22)

ป2.ก. 22 คน เป็นชาย 14 คน หญิง 8 คน

ผลการวิจัย : นักเรียนจำนวน 9 คน มีการใช้ประโยคที่มีการแสดงเหตุผลด้วยคำเชื่อมประโยค “เพราะจะได้”/ “เพราะว่าจะได้” และจำนวน 10 คน ใช้คำว่า “เพราะว่า” (N=19/22)

ป2.ข. 21 คน เป็นชาย 12 คน หญิง 9 คน

ผลการวิจัย : นักเรียนจำนวน 5 คน มีการใช้ประโยคที่มีการแสดงเหตุผลด้วยคำเชื่อมประโยค “เพราะจะได้”/ “เพื่อที่จะได้”/ “จะได้” และจำนวน 15 คน ใช้คำว่า “เพราะ”/ “เพราะว่า” (N=20/21)

ป3.ก. 18 คน เป็นชาย 10 คน หญิง 8 คน

ผลการวิจัย : นักเรียนทั้งหมดจำนวน 18 คน มีการใช้ประโยคที่มีการแสดงเหตุผลด้วยคำเชื่อมประโยค “เพราะ”/ “เพราะว่า” และใช้คำเชื่อมประโยคที่แสดงเหตุผลอื่นๆ ได้แก่

“เนื่องจาก” / “แม่” / “แม่ว่า” / “แต่” / “แต่ว่า” (N=18/18)

ป3.ข. 18 คน เป็นชาย 13 คน หญิง 5 คน

สรุปผลการวิจัย : นักเรียนทั้งหมดจำนวน 18 คน มีการใช้ประโยคที่มีการแสดงเหตุผลด้วยคำเชื่อมประโยค “เพราะ”/ “เพราะว่า” และใช้คำเชื่อมประโยคที่แสดงเหตุผลอื่นๆ ได้แก่

“เนื่องจาก” / “แม่” / “แม่ว่า” / “แต่” / “แต่ว่า” (N=18/18)

5.1.1 ตัวอย่างงานเขียน

ระดับประถมศึกษาปีที่ 1

“อนาคตที่ฉันอยากจะเป็น ผมอยากเป็นทหาร เพราะมีรถถังและมีปืนจะได้ปกป้องพ่อแม่” “หนูอยากเป็นคุณหมोजิน เพราะอยากรักษาคุณแม่กับคุณยายและคุณพ่อและครอบครัวของหนู”

ระดับประถมศึกษาปีที่ 2

“ฉันอยากจะเป็นแอร์โฮสเตส เพราะฉันรู้สึกว่ามันสนุกที่ได้บริการผู้อื่นและได้ไปหลายประเทศทั่วโลก ฉันจะพาคุณพ่อ คุณแม่ พี่ และน้องไปด้วย พวกเขาจะได้ไปชมบรรยากาศที่สวยงาม สิ่งนี้แหละที่ดึงดูดใจฉันอยากเป็นแอร์โฮสเตส หลายต่อหลายครั้งที่ฉันคิดว่าฉันจะเลือกกว่าฉันจะเป็นอะไรในอนาคต และจนถึงวันนี้ฉันคิดได้แล้วว่าฉันเลือกที่จะเป็นแอร์โฮสเตส ฉันจะตั้งใจเรียนจนจบปริญญาเอกและจะมาสมัครเป็นแอร์โฮสเตสเพื่อให้ทุกๆ คนได้ชื่นชมว่าฉันทำได้เหมือนกันและขอให้เพื่อนทุกคนสมหวังตั้งใจปรารถนา อยากเป็นอะไรในอนาคตก็ขอให้สมหวังนะค่ะ และจะรู้ว่าเป็นอาชีพที่น่าเป็นจริงๆ ค่ะ”

[การสะกดคำเป็นไปตามต้นฉบับ ตัวเอนเป็นการชี้ของผู้วิจัยว่ามีพัฒนาการการใช้สำนวนที่ค่อนข้างเกินระดับประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งอาจจะเป็นการได้รับข้อมูลด้านการใช้ภาษาจากผู้ปกครองในครอบครัว]

ระดับประถมศึกษาปีที่ 3

“คนทุกคนเกิดมาต้องมีอาชีพเป็นของตนเอง ไม่ว่าจะเหนื่อยเท่าใดก็ต้องทำ ทำแล้วก็ทำให้ดีที่สุดเพราะว่าถ้ามันเป็นความใฝ่ฝันเราก็ควรทำดีที่สุด

อาชีพที่ฉันอยากเป็นคือนักธุรกิจเพราะคุณพ่อและคุณแม่ท่านก็เป็นนักธุรกิจและมันก็เป็นความใฝ่ฝันของฉัน นักธุรกิจสามารถทำให้คนมีของที่พอใช้ตลอดและทำให้ทุกคนสุขสบายใจมีของที่ต้องการและควรมีไม่แพงเกินไปและควรมีคุณภาพสูงและนี่ก็คือความใฝ่ฝันที่ฉันอยากจะเป็นนักธุรกิจ

ฉันอยากเป็นนักธุรกิจเพราะจะได้ช่วยทำให้ชุมชนมีของใช้ในยามจำเป็นและทำให้มีรายได้และถ้าคนอื่นไม่มีของใช้เราก็สามารถแบ่งปันได้ถ้าเราไม่มีของเราก็สามารถไปขอผู้อื่นได้”

5.1.2 ข้อสังเกต : นักเรียนส่วนใหญ่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 – 2 สามารถใช้คำเชื่อมประโยคที่แสดงเหตุผล “เพราะว่า” ได้เป็นอย่างดี และนักเรียนส่วนใหญ่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 3 สามารถใช้คำเชื่อมประโยคที่แสดงเหตุผล “เพราะว่า” และคำเชื่อมอื่นๆ “เนื่องจาก” / “แม่” / “แม่ว่า” / “แต่” / “แต่ว่า” ได้อย่างดีเหมาะสมกับการแสดงความคิดเห็น

5.2 ผลของการวิเคราะห์งานเรียงความในการเรียบเรียงเนื้อความในระดับย่อหน้า

5.2.1 ผลของการวิเคราะห์ใน 3 ระดับ

นักเรียนทั้งหมดในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ใช้การเรียบเรียงเนื้อความในระดับย่อหน้าจำนวน 1 ย่อหน้า

นักเรียนทั้งหมดในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ใช้การเรียบเรียงเนื้อความในระดับย่อหน้าจำนวน 1 ย่อหน้า

นักเรียนทั้งหมดในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ใช้การเรียบเรียงเนื้อความในระดับย่อหน้าจำนวน 1-3 ย่อหน้า คือ

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก. : 1 ย่อหน้า = 3, 2 ย่อหน้า = 6, 3 ย่อหน้า = 9

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ข. : 1 ย่อหน้า = 0, 2 ย่อหน้า = 1, 3 ย่อหน้า = 17

5.2.2 ข้อสังเกต

จะเห็นได้ว่าจากผลของการวิเคราะห์การเรียบเรียงเนื้อความในระดับย่อหน้าแสดงให้เห็นถึงพัฒนาการทักษะการใช้ภาษาไทยของนักเรียนจากระดับประถมศึกษาปีที่ 1 สู่มัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยที่ 2 ระดับแรกใช้เพียงหนึ่งย่อหน้า จากนั้นงานเขียนของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 ได้แสดงระดับก้าวกระโดดจาก 1 ย่อหน้าไปเป็น 3 ย่อหน้า ซึ่งแสดงการเรียบเรียงเนื้อความ (1) นำเข้าสู่ประเด็น (2) การแสดงเหตุผลและตัวอย่าง / คำอธิบาย (3) สรุปปิดประเด็น

6. สรุปผลของการวิจัยและข้อเสนอแนะ

6.1 จากผลของการวิเคราะห์ข้อมูลในระดับโครงสร้างประโยคนักเรียนส่วนใหญ่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 – 2 สามารถใช้คำเชื่อมประโยคที่แสดงเหตุผล “เพราะว่า” ได้เป็นอย่างดี และนักเรียนส่วนใหญ่ในระดับประถมศึกษาปีที่ 3 สามารถใช้คำเชื่อมประโยคที่แสดงเหตุผล “เพราะว่า” และคำเชื่อมอื่นๆ “เนื่องจาก” / “แม่” / “แม่ว่า” / “แต่” / “แต่ว่า” ได้อย่างดีเหมาะสมกับการแสดงความคิดเห็น ข้อมูลดังกล่าวทั้ง 3 ระดับ ชี้ชัดว่านักเรียนในระบบทวิภาษาสามารถพัฒนาทักษะการใช้ภาษาแม่ได้เป็นอย่างดี มิได้มีข้อด้อยในด้านพัฒนาการการใช้ภาษาไทยอย่างที่ป็นข้อสงสัยของผู้บริหารงานวิชาการและผู้ปกครอง

6.2 จากผลของการวิเคราะห์ข้อมูลในการเรียบเรียงเนื้อหาในระดับย่อหน้า จะเห็นได้ว่าจากผลของการวิเคราะห์แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการทักษะการใช้ภาษาไทยของนักเรียนจากระดับประถมศึกษาปีที่ 1 สู่มัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยที่ 2 ระดับแรกใช้เพียงหนึ่งย่อหน้า จากนั้นงานเขียนของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 3 ได้แสดงระดับการพัฒนาก้าวกระโดดจาก 1 ย่อหน้าไปเป็น 3 ย่อหน้า ซึ่งชี้ชัดว่ามีการเรียบเรียงเนื้อความ (1) นำเข้าสู่ประเด็น (2) การแสดงเหตุผลและตัวอย่าง / คำอธิบาย (3) สรุปปิดประเด็น ซึ่งเป็นพัฒนาการการเรียบเรียงเนื้อหาในระดับย่อหน้าที่ดีและมีประสิทธิภาพในการสื่อสาร

6.3 เมื่อพิจารณาจากผลการวิเคราะห์งานเขียนเรียงความภาษาไทยของนักเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 1-3 ของโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต จะเห็นได้ชัดว่ามีพัฒนาการที่ดี มีการไต่ระดับจากประถมศึกษาปีที่ 1

ไปสู่ประถมศึกษาปีที่ 3 แต่อย่างไรก็ตามหากผู้บริหารงานวิชาการและผู้สอนต้องการเร่งพัฒนาการใช้ทักษะการเขียนภาษาไทย ก็อาจเสนอแนะให้ผู้สอนดำเนินการสอนและฝึกนักเรียนที่มีความพร้อมในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 – 2 ให้ใช้คำเชื่อมประโยคที่แสดงเหตุผลได้มากกว่าคำว่า “เพราะว่า” และสามารถใช้อ่านได้มากกว่า 1 ย่อหน้า แต่อาจไม่เกิน 2 ย่อหน้า สำหรับนักเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 3 ควรได้รับการพัฒนาให้สามารถเรียบเรียงเนื้อหาได้ 3 – 5 ย่อหน้า โดยให้ย่อหน้าที่ 1 แสดงจุดเปิดประเด็นและย่อหน้าที่ 5 แสดงจุดปิดประเด็น ส่วนย่อหน้าที่ 2 – 4 เป็นการแสดงความคิดเห็นที่ประกอบด้วยคำอธิบายและตัวอย่างเมื่อได้ใช้ผลของการวิจัยในโครงการนี้ไปสู่ระดับการสอนโดยตรงในระดับชั้นเรียนคาดได้ว่าจะยังประโยชน์อย่างยิ่งต่อนักเรียนในระดับประถมศึกษาตอนต้นให้มีการพัฒนาทักษะการเขียนภาษาไทยเพื่อการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ